

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

София, бул. "Христо Ботев" №55, п.код 1040, тел. централа 98511199, факс 981 37 36

 Expired certificate

X ИАГ-2247 - 31.01.2022

Изм. №
Signed by: Lazarina Mihaylova Ilkova

ДО

Г-Н БОРИСЛАВ САНДОВ

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Относно: обществено обсъждане на разработени специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона от екологична мрежа Натура 2000, по реда на Закона за биологичното разнообразие

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН САНДОВ,

Във връзка с обществено обсъждане на разработени специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона от екологичната мрежа „Натура 2000“, Изпълнителна агенция по горите изразява следното становище:

Гората е динамична екосистема и разглеждането само на една част от нея в случая – първия етаж, като фактор за определяне на благоприятния статус на местообитанието може да доведе до изкривяване и непостигане на целите и дори влошаване на състоянието в отделни насаждения. Заложеното поддържане на пълноти от 0.6-до 1.0 на първия етаж биха забавили и компрометирали възобновителните процеси и здравословното състояние.

Сечите в горските територии се извършват въз основа на планираното в горскостопанските планове и програми. Изключения правят, не планираните санитарни и принудителни сечи вследствие на абиотични фактори, като пожари, ветровали, снеговали и биотични фактори, като короядните нападения и т.н. Лесовъдските намеси се съгласуват с МОСВ и неговите структури.

Сечите и най-вече възобновителните до голяма степен целят да имитират природните процеси и нарушения, които са дребноплощни и създават условия за разновъзрастна, структурно разнообразна и устойчива гора. Лесовъдските намеси са неравномерни по цялата площ, което е по-природосъобразно и запазва екологичните функции на гората. Възобновителните сечи са с предварително естествено възобновяване. Изключенията са свързани с биологията на дървесните видове и се допускат само за

тополови, върбови, липови и нискостеблените гори (акациеви, келяв габърови, мъждрянови и гледичиеви гори за издънково възобновяване).

По отношение на горите във фаза на старост, следва да се отбележи, че такива са определени не само със Заповед № РД 49-493 от 13.12.2016 г. на министъра на земеделието и храните, но и със сертификацията по FSC (80% от ДГТ), както и с предстоящите за утвърждаване областни планове за развитие на горски територии. В рамките на другите видове собственост (общинска, физически и юридически лица), тези дейности също са в процес на действие - определяне на гори във фаза на старост. Необходимо е да се предвидят и осигурят стимули и компенсационни механизми, за да се обособяват такива гори.

Във връзка с ограниченията за средно претеглена възраст, Ви информираме, че турнусите за сеч са определени нормативно в Приложение 5 към чл.21, ал.1, чл.67, ал.1, чл.76, ал.3 и 5 и чл.96, ал.3 от Наредба 18/07.10.2015 г за инвентаризация и планиране в горските територии.

Съгласно Наредба № 8 от 5 август 2011 г. за сечите в горите (наричана за краткост Наредбата), отгледните сечи се провеждат при спазване на определени изисквания за пълнота на насаждението, а при възобновителните сечи, най-общо се прилага система от изисквания за спазване на определени показатели за склопеност и интензивност при извеждането на сечи в насажденията. Въпреки, че показателят за пълнота, не е включен като фактор при извеждане на възобновителни сечи, с намаляване на склопеността на едно насаждение, паралелно се оказва влияние и върху пълнотата, т.е. намаляването на стойностите на тези два показателя са взаимно свързани и относително пропорционални.

Конкретно за съответните местообитания:

1. Природозащитни цели за 9150 Термофилни букови гори *Cephalanthero-Fagion*.

В съответствие с така поставената целева стойност за пълнота на първия дървесен етаж, не могат да бъдат проведени следните лесовъдски намеси:

- осветителна и окончателна фаза на краткосрочно-постепенната сеч, при която изискването на чл. 24, ал.6 и 7 на Наредбата е съответно склопеност 0,3-0,4 при осветителната фаза и оставяне на 3 до 5 биотопни дървета на хектар при окончателната фаза;
- отваряне на прозорци при групово-постепенната сеч в местата със започнал възобновителен процес, както и тяхното разширяване при следващи намеси и последващото провеждане на съответните отгледни сечи в тях, за случаите на достигане на цел от 0,6 и по-малка склопеност за насаждението;

- неравномерно-постепенна сеч, която съгласно чл. 27, ал. 2 от Наредбата се прилага в насаждения или групи от насаждения със склопеност над 0,6, но след извеждането на сечта, съответната склопеност се довежда до пълнота, по-ниска от поставената за цел за съответният хабитат;
- последващо отваряне на котли при групово-изборната сеч;
- принудителни и санитарни сечи в насаждения пострадали от абиотични или биотични повреди, като в тези случаи е необходимо да се поясни, че са възможни изключения.

В съответствие с така поставената цел за средна възраст на първия дървесен етаж, над 80 г., ще се затрудни прилагането на следните лесовъдски намеси:

- окончателна фаза на краткосрочно-постепенната сеч;
- принудителни и санитарни сечи в насаждения над 80 г. възраст и пострадали от абиотични или биотични повреди в значителна част от площта си, които следва да са изключения.

В съответствие с така поставената цел за площ на горите във фаза на старост, в териториалните поделения, които не притежават сертификат за управление на гори по стандарта на FSC, който също изисква поне 10% от общата площ на местообитанието да бъдат обособени, като гори във фаза на старост, ще възникнат допълнителни ограничения за провеждане на лесовъдски мероприятия в тези площи.

В съответствие с така поставената цел за количество мъртва дървесина, Ви уведомяваме, че съгласно чл. 65, ал. 7 от Наредбата, задължение е поддържане на мъртва дървесина от 8 до 10 на сто от запаса на насажденията, с изключение на горите I клас на пожарна опасност. Горите в Република България са сред тези с висока пожароопасност и следва да се прецизира в кои случаи да се оставя и поддържа мъртва дървесна маса (стояща или лежаща) в тях.

По отношение на наличието на биотопни дървета, изискването на чл. 65, ал. 3 от наредбата е при маркирането на насаждения за сеч да се запазват най-малко 3 - 5 бр. дървета на хектар с диаметър над 20 см, на височина 130 см, с цел осигуряване на биотопна дървесина. С предложените цели тези изисквания са завишени, като считаме, че посочените показатели са възможни за изпълнение, но следва да се отбележи, че тяхното прилагане зависи изцяло от наличието на подобни индивиди и правилният им подбор.

2. Природозащитни цели за 9170 Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum.

В съответствие с така поставената целева стойност за пълнота на първия дървесен етаж, не могат да бъдат проведени следните лесовъдски намеси:

- осветителна и окончателна фаза на краткосрочно-постепенната сеч;
- отваряне на последващи прозорци при групово-постепенната сеч;
- неравномерно-постепенна сеч;
- отваряне на последващи котли при групово-изборната сеч;
- провеждане на окончателната фаза на постепенно-котловинната сеч, съгласно чл. 25, ал. 6 от Наредбата;
- отваряне на котли при постепенно котловинната сеч, съгласно чл. 25, ал. 4 от Наредбата;
- принудителни и санитарни сечи в насаждения пострадали от абиотични или биотични повреди;
- намеси в зрели издънкови насаждения от групата за превръщане и за смесено семенно-издънково стопанисване, със започнала възобновителна сеч, различна от неравномерно- постепенно или постепенно котловинна сеч. Съгласно утвърдени указания №8612/06.04.2021 г. на Изпълнителния директор на ИАГ, за групата издънкови зрели насаждения за превръщане и за смесено семенно-издънково стопанисване има изискване за минимална пълнота, при която се провежда неравномерно-постепенна, постепенно-котловинна сеч и отглеждане на подраства. Тези мероприятия няма да се провеждат при въвеждане на ограничението за пълнота, за местообитанието.

По отношение на средната възраст на първия дървесен етаж, при въвеждане на това ограничение издънковите гори с възраст под 80 г. ще останат без задължителните намеси, за групата за превръщане в семенни и за групата за семенно-издънково стопанисване.

По отношение на целите за площ на горите във фаза на старост, за количество мъртва дървесина и за наличието на биотопни дървета, мотивите съвпадат с тези на предходното местообитание.

3. Природозащитни цели за 9180* Смесени гори от типа Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове.

По отношение на целевата стойност за пълнота на първия дървесен етаж, не могат да бъдат проведени следните лесовъдски намеси:

- сечи съгласно чл. 32, ал. 3 и 4 от Наредбата;
- осветителна и окончателна фаза на краткосрочно-постепенната сеч;
- неравномерно-постепенна сеч;
- принудителни и санитарни сечи в насаждения пострадали от абиотични или биотични повреди;

- намеси в зрели издънкови насаждения от групата за превръщане и за смесено семенно-издънково стопанисване, със започнала възобновителна сеч, различна от неравномерно- постепенна или постепенно-котловинна сеч.

По отношение на средната възраст на първия дървесен етаж, при въвеждане на това ограничение издънковите гори с възраст под 60 годишна възраст, ще останат без задължителните намеси за групата за превръщане в семенни и за групата за семенно-издънково стопанисване.

По отношение на целите за площ на горите във фаза на старост, за количество мъртва дървесина и за наличието на биотопни дървета, мотивите съвпадат с тези на предходните местообитания.

4. Природозащитни цели за 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae).

По отношение на целевите стойности за пълнота на първия дървесен етаж и минимална възраст, не могат да бъдат проведени следните лесовъдски намеси:

- сечи в полезащитни горски пояси с преобладаващ дървесен вид от ясен, с издънков произход на възраст над 30 години, съгласно чл. 36, ал. 3, т. 4 от Наредбата;
- сечи съгласно чл. 32, ал. 3 от Наредбата;
- провеждане на окончателната фаза на постепенно-котловинната сеч, съгласно чл. 25, ал. 6 от Наредбата;
- отваряне на котли при постепенно-котловинната сеч, съгласно чл. 25, ал. 4 от Наредбата;
- принудителни и санитарни сечи в насаждения пострадали от абиотични или биотични повреди;
- намеси в зрели издънкови насаждения от групата за превръщане и за смесено семенно-издънково стопанисване, със започнала възобновителна сеч, различна от неравномерно- постепенна или постепенно-котловинна сеч.

По отношение на целите за площ на горите във фаза на старост, за количество мъртва дървесина и за наличието на биотопни дървета, мотивите съвпадат с тези на предходните местообитания.

5. Природозащитни цели за 91H0* Панонски гори с *Quercus pubescens*.

По отношение на целевата стойност за пълнота на първия дървесен етаж, не могат да бъдат проведени следните лесовъдски намеси:

- осветителна и окончателна фаза на краткосрочно-постепенната сеч;
- неравномерно-постепенна сеч;

- Принудителни и санитарни сечи в насаждения пострадали от абиотични или биотични повреди;
- последващо отваряне на прозорци при групово-постепенната сеч;
- провеждане на окончателната фаза на постепенно-котловинната сеч, съгласно чл. 25, ал. 6 от Наредбата;
- последващо отваряне на котли при постепенно-котловинната сеч, съгласно чл. 25, ал. 4 от Наредбата;
- намеси в зрели издънкови насаждения от групата за превръщане и за смесено семенно-издънково стопанисване, със започнала възобновителна сеч, различна от неравномерно-постепенна или постепенно-котловинна сеч.

По отношение на средната възраст на първия дървесен етаж, при въвеждане на това ограничение издънковите гори с възраст под 60 годишна възраст, ще останат без задължителните намеси за групата за превръщане в семенни и за групата за семенно-издънково стопанисване.

По отношение на целите за площ на горите във фаза на старост, за количество мъртва дървесина и за наличието на биотопни дървета, мотивите съвпадат с тези на предходните местообитания.

6. Природозащитни цели за 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори.

По отношение на целевата стойност за пълнота на първия дървесен етаж, не могат да бъдат проведени следните лесовъдски намеси:

- осветителна и окончателна фаза на краткосрочно-постепенната сеч;
- неравномерно-постепенна сеч;
- принудителни и санитарни сечи в насаждения пострадали от абиотични или биотични повреди;
- първоначално или последващо отваряне на прозорци при групово-постепенната сеч;
- провеждане на окончателната фаза на постепенно-котловинната сеч, съгласно чл. 25, ал. 6 от Наредбата;
- първо отваряне на котли при постепенно-котловинната сеч, съгласно чл. 25, ал. 4 от Наредбата;
- намеси в зрели издънкови насаждения от групата за превръщане и за смесено семенно-издънково стопанисване, със започнала възобновителна сеч, различна от неравномерно-постепенна или постепенно-котловинна сеч.

По отношение на средната възраст на първия дървесен етаж, при въвеждане на това ограничение издънковите гори с възраст под 60 годишна възраст, ще останат без задължителните намеси за групата за превръщане в семенни и за групата за семенно-издънково стопанисване. Не може да се извежда и окончателна фаза на краткосрочно-постепенната сеч.

По отношение на целите за площ на горите във фаза на старост, за количество мъртва дървесина и за наличието на биотопни дървета, мотивите съвпадат с тези на предходните местообитания.

Въз основа на така предложените целеви стойности на лесовъдските показатели за описаните гори по зони и местообитания, може да се направи извода, че ще бъде невъзможно провеждането на описаните лесовъдски намеси и мероприятия в горските територии. За да се избегне това, е необходимо намаляване на целевите стойности на природозащитните цели или значителни промени в цитираните действащи нормативни актове и указания, свързани с извеждането на лесовъдските мероприятия в горските територии. Горите изпълняват много функции и въпреки, че включените в Натура 2000 приоритетно трябва да постигнат или поддържат благоприятното състояние на съответния тип природно местообитание те следва да балансират, екологичните, социалните и икономическите функции, устойчиво. Считаме, че е най-добре да се ползват утвърдените „Режими за устойчиво управление на горите в Натура 2000“, като се провеждат дългосрочни лесовъдски намеси.

С УВАЖЕНИЕ,

31.1.2022 г.

X инж. Димитър Баталов

инж. Димитър Баталов
Главен секретар
Signed by: Dimitar Yankov Batalov